

RAPPORT

25 kv Göta Kanal 2, 3, 8, 9, 10
Provundersökning 1984
Stefan Kihlberg

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

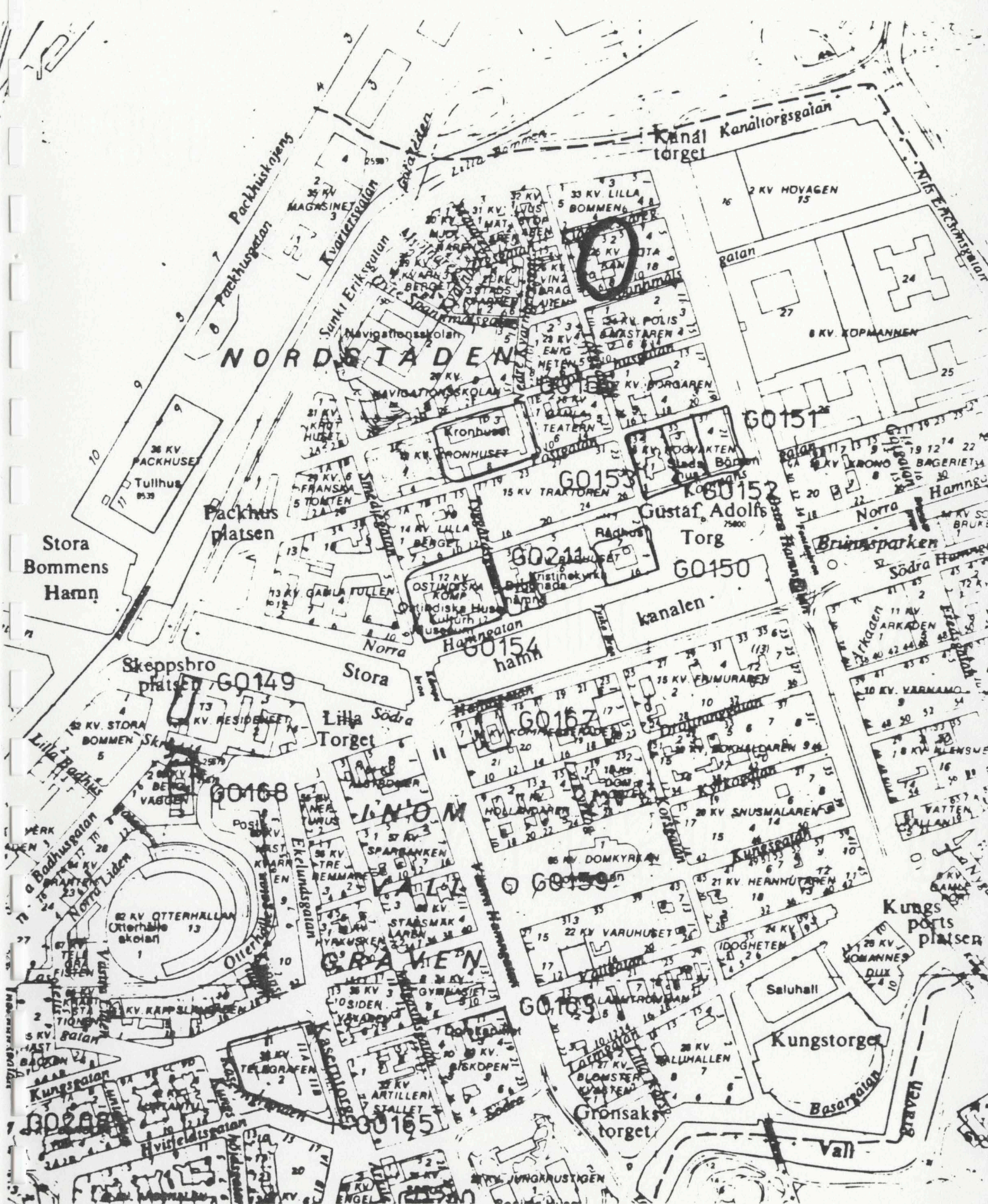

Fig 1. Skala 1:4000

RAPPORT

ARKEOLOGISK PROVUNDERSÖKNING AV 25 KV GÖTA KANAL TOMTERNA
2, 3, 8, 9, 10 INOM FORNLÄMNING GÖTEBORG 216

Stefan Kihlberg

Med anledning av planerad nybyggantion av tomterna 2, 3, 8, 9, 10 inom 25 kv Göta Kanal genomförde Göteborgs arkeologiska museum under tiden 14 - 26 maj 1984 en provundersökning. (Fig 1) Uppdragsgivare för undersökningen var Försäkrings AB Sirius och Victor Hasselblad AB som tillsammans projekterade nybyggander för produktions-, utställnings- och kontorslokaler.

Provundersökningen genomfördes så att sju schakt grävdes i nord-sydlig riktning över tomten. Schakten grävdes ca två meter breda och djupgrävningen avbröts när det överst liggande kulturlagret påträffades. På några punkter schaktades ned till orörd lera för att bedöma kulturlagrens djup.

Över hela den förundersökta ytan påträffades kulturlager på mellan 0.75 - 1.50 meters djup. (Fig 2) På grundval av schaktplaner och schaktbeskrivningar föreslog Göteborgs arkeologiska museum 840614 i skrivelse till Länsstyrelsen att en arkeologisk undersökning av hela området skulle företas.

Arbetet med provundersökningen leddes gemensamt av Mona Lorentzon GHM och Stefan Kihlberg GAM. Det dagliga fältarbetet liksom planritning och schaktbeskrivning utfördes av FK Ase Norén.

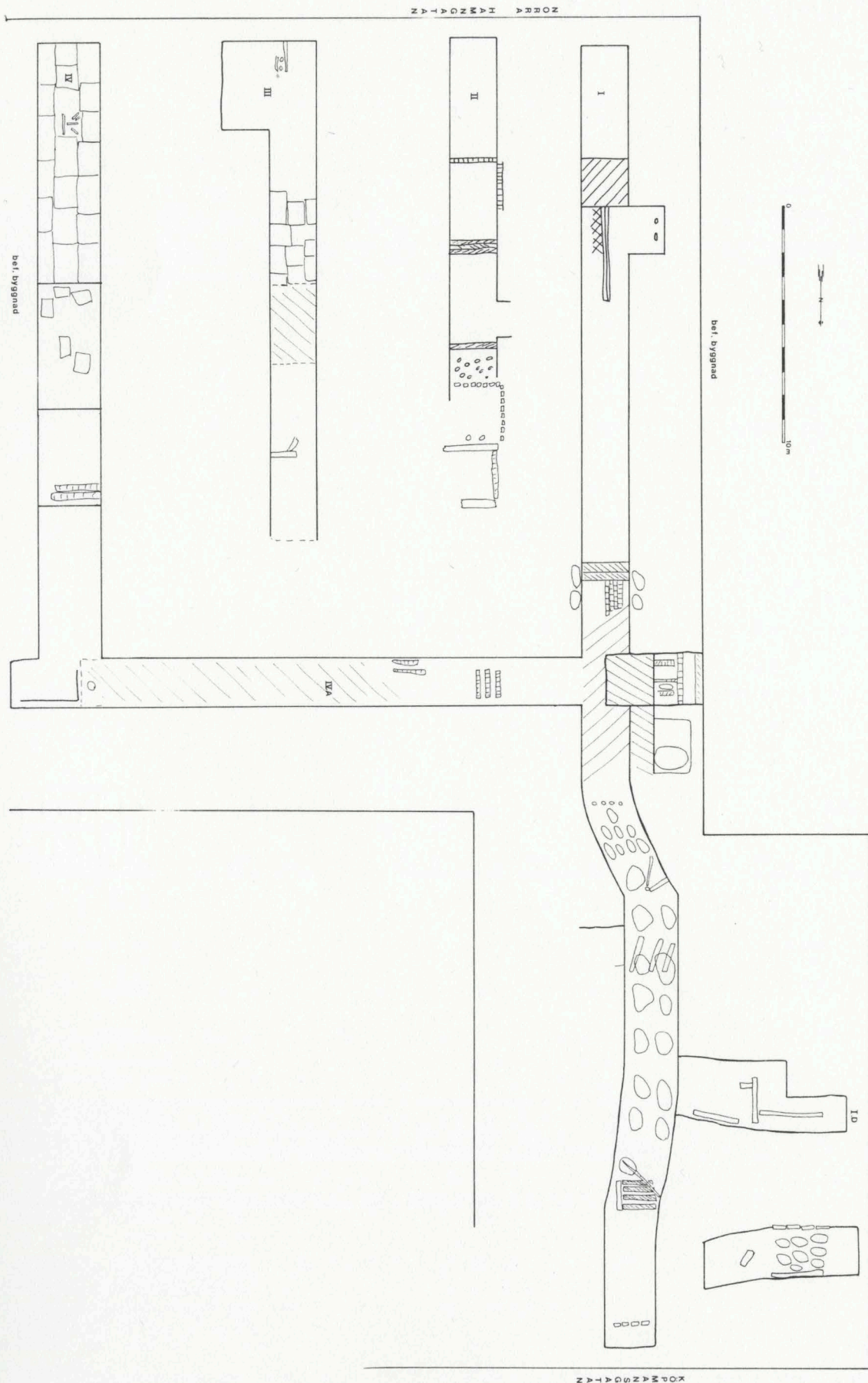

Fig 2.
KV Göta Kanal 2, 3, 8, 9, 10. Planritning. Provschakt
1 - 7.

G Ö T A K A N A L

Provdike I

0-2 m

Tidigare grävt av geotekniker

2-6,5 m

0-0,70 asfalt och fyller

0,70-1,00 mörk, sandig mylla med kolbitar, tegel m m (jordprov 1)

1,00-1,10 sand

1,10- brandlager, kolblandad mylla

6,5-9,5 m

0-1,30 asfalt och fyller

1,30-1,50 kullersten (rest av stenläggning?); området delvis söndergrävt för rörledning; under stenar sand.

ca 1,50 mörk mylla med en del träflisor (jordprov 2) och kolbitar

9,50-10 m

betongvägg

10-15 m

0-1,90 betongväggar i öst, norr; fyller i källare med betonggolv; under golvet kom:

1,90-2,30 gammal markyta med svart lerig mylla ovanpå, en del träbitar

2,30-2,40 fin grå sand

2,40 lera, fet, blå

15-21 m

0-150 asfalt med fyller under (innuti källare)

150-160 betonggolv med trä och masonit ovanpå

160 2 tvärgående, 4-kantiga bjälkar i lerig sand under betongen vid ca 17,5 m

Provdike 2

2,5-4 m

0-0,5 asfaltfyller

0,5-0,7 betong med sten under

0,7-0,8 gråbrun myllablandad sand med kolbitar

0,8-1,1 ca sand/lera påfört i ett tunt lager; under detta ett 2 cm tjockt kollager och under detta kalkblandad sandig mylla med enstaka träbitar, tegel, kalk (jordprov 8)

1,10 tunt lager påförd sand, rödgul med nytt svart (brand-) lager under.

Provdike 2 (forts)

4,5-5,5 m

0-1,0 asfalt + fülle (nedrasat, svårt att se)

5,5-10,5 m

0-1,90 källare med tegelvägg i östra schaktkanten;
betonggolv - endast delvis genomgrävt

1,90-2,0 betong med stenar under

2,0- tunt lager med fet lera, under detta fet brun mylla
med mycket pinnar, en del täljda + 1 krukskärva;
markyta?

10,5-11,8 - (12,4 nedrasat)

0-0,6 fülle mellan betongmurar; ej grävt

12,4-15,0

0-0,4 asfalt - fülle

0,4-0,7 stora gatstenar (15x20 cm); infart?
under dessa guld sand 10 cm med något kol direkt under
stenarna (syntes i östra kanten)

0,7-1,1 Under sättsanden kom gulbrun, något kol- och myllablandad
sand med sten och tegel. Mycket proslin och fiskben (jord-
prov 7) vid ca 13 m i ett område längs östra kanten.

1,1-1,2 stenar blandat med sand och något lera

1,20 något fet sandig mylla med kolbitar, mycket fynd av
ben, porslin, fajans; avfallsgrop? ej synliga begräns-
ningar; ev omrört - recent porslin

15-16 m

0-1,0 jfr 12-15 m

1,0-1,0 mycket svart och sotig sand med rostiga metallklumpar -
slag? - längs östra schaktkanten.

ca 16-16,5 m

omrört på grund av rör

16,5-17,5 m

0-0,4 asfalt - fülle

0,4-0,6 gatsten med sättsand

-?-

0,8-1,1 kraftigt brandlager med tegelstenar (vägg?); kol och
träbitar i sandig något fet mylla, takpannor fajans m m;
under detta 5-10 cm

1,1-15 grågul sand

1,15- ganska fet brun sandig mulla med trä- och kolbitar,
tegelbitar

Provdike 2 (forts)

17,5-20

0-0,4 asfalt + fülle

0,4-0,6 gatsten med sättsand

0,6 stora och små stenar, ev rest av mur?

Vid 20 m tvärgående tegelvägg med kalkbrul pcj
något trä

Provdike 3

Mått från husvägg

0-3,5 m

tidigare grävt av geologer

3,5-5 m

tegelmur tvärs över diket

4,30-5 m

0-0,5 betong + fülle

0,5- stora stenar i minst 2 lager "mur"

5-8,5 m

0-0,5 fülle + betong

0,5-1,0 mörkt sandigt jordlager (jordprov 3) med ben, keramik, glas,
(?1,40) slagg, sten;

längs diket östra vägg en tegelmur samt ev rester av valv?;
vid ca 8 m (ca 0,2-0,5) fanns tegel, sot m m, trolig rest av
skorsten; området delvis skadat av rör

5-6 m

1.40-1.50 i ett parti mellan 5-6 m framkom fet, brun mylla med trä-
bitar, granit m m

1.50-1.60 tunt kollager, 3 cm med ; sand (rödgul) under

1.60 ej framgrävt lager medkol, trä m m (brandlager)

8,5-12 m

0-0,20 asfalt + fyll

0,2- betong, ej grävd

12-12,5 m

tvärgående tegelvägg intill betongen

12,5-16 m

0-0,3 asfalt + fülle

0,3-0,5 mörk, sotig myllablandad sand med mycket slagg (rostklumpar),
en del metall, glas, tegel (jordprov 4)

0,5-0,6 påförd gul sand

0,6-0,8 mörk, sotig, sandig (mylla) med slagg m m

Provdike 3 (forts)

- 0,8-1,60 fülle (sand, tegel, sten)
1,60-1,80 fet lera med träflisbitar, porslin, fajans, glas, keramik, ben (jordprov 5)
1,80-2,10 fet mylla med trä, kulturjord, keramik, fiskben, porslin m m (jordprov 6);
ev avfallsbinge, vars begränsning ej hittats

16-18 m

- 0-0,30 fülle
0,3-0,80 tegelmur längs dikets östra sida, mycket svart och sotig;
rest av ugn?
se 12,5-16 m för djupet 0-1,60
1,60- stora stenar med fülle under; vid 18 m tvärgående tegelvägg

18-20 m

- 0-0,40 asfalt, sand
0,40-0,80 mycket svart, sandig, sotig mylla med slagg, glas, något trä (rest av verkstad?); sko hittad
0,8-1,0 sand påförd
1,0-1,40 raseringslager av tegel, sand, kalkbruk, sten
1,40-1,80 kolbitar i sanden samt en del stora stenar, läderbitar
1,80 kol, trä, kalkbruk med fülle och sand även vid dikets södra ände

Provdike 4

0-3 m

ej genomgrävd betong med kraftiga järnbalkar

3.30-4.50 m

- 0-0,5 betong + fülle
0,5-1,0 sandig, brunsvart mylla med kolbitar och en del keramik + ben (mest vid 3.30); området skadat av 1 rörledning

4,5-6,0

- 0-0,2 betong
0,2-1,5 stora stenblock (grundmur?)
1,5- fet blå lera med träflisor, enstaka pinnar och krukskärvor

6,0-7,5 m

- 0-0,3 stenläggning med sättsand ("gatsten"); stenarna var synliga när huset revs; området skadat av rör
1,20 (7,3) träpålar, mycket fet mylla, träflis; ev bing (jordprov 11)

Provdike 4 (forts)

7,5-8,5 m

- 0-0,3 stenläggning med sättsand
0,3-1,0 fyller
1,0-1,30 sandig något kolblandad mylla med mängder av keramik och ben (jordprov 9)

8,5-9,5 m

- 0-0,3 stenläggning med sättsand (ev återlagda stenar); skadat av rör

9,5-11,5 m

- 0-0,7 stenläggning med sättsand (fram till 12,3)
0,7-0,9 sandig brun mylla, mängder av keramik. brända plankor och sönderbränt tegel, fiskben (jordprov 10); krukmakeriet?
0,9-1,10 sand (rörledningar)
1,10-1,50 fet brun mylla med träflis + keramik
(1,20-1,40) träplankor + tvärgående bjälke vid ca 11 m
1,50-1,80 fet brun mylla, något trä och rötter
1,80 fet blå lera

12,8- m

källarnedgång (trapphus med trappa kvar)

Provdike 5

0-25 m ej grävt

2,5-5,5 m

- 0-0,60 asfalt + fyller
0,60-0,80 kolblandad mylla med tegelbitar
0,80-0,90 stenblandad sand
0,90-1,40 sandig, mörkbrun mylla som blir fetar ner mot botten, en del träbitar, inslag av fet lera, tunna

3,5-4,5 m

0,90-1,20 tegel och sten, kalkbruk - raserad vägg?

5,30-6,50 m

- 0-70 asfalt + fyller
0,70-0,80 brandlager, kol, tegel m m
0,80-0,90 brund sand
0,90-1,10 träplankor (golv), förmultnade med lera under + mängder av horn
1,10-1,40 brun sandig mylla
1,40- fet gråbrun mulla, något keramik
1,80 fet blå lera (synlig i en grävd grop)

Provdike 5 (forts)

6,50-8,50 m

- 0-0,40 asfalt och fülle
- 0,40- stora stenblock (mur?)

8,5-9,5 m

- 0-0,40 asfalt och fülle
- 0,40-0,70 stenläggning ("gatsten") med sättsand
- 0,70-1,10 keramik, rör + fülle
- ca 1,10 fet brunsvart mylla, något kol, keramik, sten

9,5-10,8 m

- 0-1,40 asfalt, fülle, gatsten, sand
- 1,40- bingge av liggande plankor + stolpar (jordprov 12)

10,8-13,5

- 0-0,40 asfalt, fülle
- 0,40-0,70 stenläggning + sättsand
- 0,70- sandig mulla med något lera och trä
- 1,10-1,40 (11,5-12,5) 2 liggande plankor till bingge; massor av glasflaskor på den östra sidan; området delvis skadat av rör

13,5-15,5 m

- 0-0,30 asfalt och fülle
- 0,30-2,20 stora stenblock till mur + tegelmu
- 2,20 tillhuggna stockar för rustbädd lagda i 2 riktningar, ligger i lera

15,5-17,5 m

- 0-0,40 asfalt och fülle
- 0,40-0,70 gatsten i västra kanten och en tegelmur (längsgående) i den östra
- 0,70- fülle

17,5-20 m

- 0-0,40 asfalt och fülle
- 0,40-0,70 stenläggning i västra delen, fülle + längsgående tegelmur i östra
- 0,70- fülle
- 2,20 stockar till rustbädd på leran

20-22 m

- 0-0,40 asfalt och fülle
- 0,40-0,60 stenläggning i västra kanten
- 0,60- stora stenar i hela schaktet, bottenmur

Dike 6

0-1,5 m

Ej grävt

1,5-5,5 m

0-30 asfalt, fyller

30-50 sand, tegelbitar, delvis sotig sand

I dikets östra del, i den västra var det stora stenar och block (mur) samt sentida fyller.

50-90 brun sandig något fet mylla med träbitar här och var

90-100 sand grå/mörkt gråbrun

100-150 fet gråbrun mylla med keramik, ben, en del trä

150 rustbädd i grå fet lera (ej bottenl.)

5,5-9 m

delvis skadat av rör

0-30 asfalt, fyller

30-40 "raseringslager" sand, tegelbitar

40-50 brun sandig något fet mylla med enstaka kolbitar under detta tunnt lager gul sand några centimeter

50-100 brun, sandig något fet mylla med ben, keramik (jfr 13?)

ca 100-fet brun mylla med mycket träbitar, träflis, keramik, ben, näver,
150 mossa, nötter (ev golv)

150-180 mycket fet brun mylla i fr 100-150

180 fet lera (synlig i en liten grävd grup vid 6 meter)

8-13 m

Västra väggen (östra betongmur)

0-20 asfalt, fyller

20-40 runda (kuller)stenar i gråbrun sand (gårdsplan - ...?)

40-100 ganska fet sandig mylla med trärester och keramik
träet ej vidare framgrävt.

13-15 m

delvis skadat av rör

0-20 asfalt, fyller

20-80 sand, sten

80- fet brun mylla något kol

Dike 6 forts

15-16 m

- 0-30 asfalt, fülle
30-120 stenar för mur?
120-180? brun något sandig mylla med lite trä, keramik
?180- tunnt lager fet lera
fet brun/svart mylla med träbitar, keramik, näver,
Gammal markyta?
220 fet lera (rustbädd ej synlig i grävd grop till leran)
finns troligen inte!!

Dike 7

1-5 m

- 0-40 asfalt, fülle
40- stora och små stenar, tegel, fülle
Lär vara en igenfylld källare
grävt ned till ca 1 m ej djupare på grund av risk
för sättnings-skador i intilliggande hus.

6-7,5 m

- grävd grop
0-40 asfalt, fülle
40-100 brun, sandig mylla delvis skadat av rör
100-180 fet mylla med mycket träflisor, en del ben, keramik
blir mer brun och gödselluktande mot botten
180-220 fet brun/grå mylla/lera med gräsrötter "markyta"
ca 220 fet blå lera

7,5-8,5 m

- 0-40 asfalt, fülle
40-100 brun sandig mylla
100- något fet mylla med träbitar

8,5-10

- 0-40 asfalt, fülle
40-60 påförd gul sjösand
60-70 påförd sand omväxlande med tunn mylla
70-90 ? sandig gråbrun mylla med träbitar
110-130 Vid ca 9 m grövre träkonstruktion liggande "stockar" ej helt
framgrävt ev del av bunge eftersom det norr om denna kom ovanligt
mycket keramik och massor av musselskal. Träet ligger i fet mylla
med mycket träflis och brädbitar.

Dike 7 forts.

10-12 m

- 0-20 asfalt, fülle
- 20-40 tegel, sten och sand
- 40-60 sand, gul
- 60-100 fet brun mylla med träbitar och flisor. Det blir mer trä ju längre ner man kommer.

12-13 m

- 0-20 asfalt, fülle
- 20-40 tegel, sten, sand "raseringslager" (sand långt ned)
- 40-90 fet brun mylla med träbitar
- 90-100 påförd grå sand under sanden vid 12 m en planka och en liggande stock (slutet på bingen??)

13-15 m

- 0-90 se 12-13 m
- 90-100ca näverbitar, pinnar och mossor

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs
innerstad - rapport.

Redaktion: Eva Jönsson Kihlberg
Inger Redebratt

Redigering: Eva Jönsson Kihlberg

Foto: Lars Noord, där inget annat anges

Teckningar och
renritning: Ferenc Schwetz

Utskrift och
montering: Inger Redebratt

Lay out: Eva Jönsson Kihlberg
Inger Redebratt

De arkeologiska fynden och övrigt undersökningsmaterial
förvaras på Göteborgs historiska museum.

Göteborgs arkeologiska museum i maj 1988

FYNDTABELL

25 kv Göta Kanal 2, 3, 8, 9, 10
Provundersökning 1984

<u>Post ID</u>	<u>LNR</u>	<u>FYNDSLAG</u>	<u>VIKT GR</u>	<u>MIN IND</u>	<u>ANTAL</u>	<u>ÖVRIGT</u>
73	Dike2	Rödgoods	00325		0015	Bränd
74	Dike2	Svartgoods	00125		0005	
75	Dike2	Stengods	00050	002	0002	Brunt, blågrått
76	Dike2	Fajans	00075	008	0008	
77	Dike2	Kritpipa	00025	003	0003	Skaft
78	Dike2	Glas	00050	005	0005	Fönster
79	Dike2	Djurben	00025	001	0001	Revben
80	Dike3	Rödgoods	00025	002	0002	
81	Dike3	Svartgoods	00050	001	0001	
82	Dike3	Fajans	00025	003	0003	Polykrom 1600-tals
83	Dike3	Ostindiskt porslin	00050	003	0005	
84	Dike3	Övrigt porslin	00100	002	0002	
85	Dike3	Kritpipa	00050		0008	Skaft
86	Dike3	Kakel	00075	002	0002	
87	Dike3	Järn	00040	001	0001	Klump
88	Dike3	Övrig metall	00010	001	0001	Fragment
89	Dike3	Glas	00200	003	0003	Butelj
90	Dike3	Djurben	00025		0003	Brända ben
91	Dike4	Rödgoods	01900	<050	<0050	
92	Dike4	Stengods	00010	001	0001	Blågrått
93	Dike4	Fajans	00025	002	0002	Polykrom 1600-tal
94	Dike4	Kritpipa	00050		0003	1 huvud, 1600-tal
95	Dike4	Kakel	00500	008	0011	Svart, grönt
96	Dike4	Tegel	00050	001	0001	Klump
97	Dike4	Djurben	00025	002	0002	
98	Dike5	Rödgoods	01000	<020	<0020	
99	Dike5	Stengods	00100	002	0002	Blågrått
100	Dike5	Fajans	00100	009	0010	
101	Dike5	Ostindiskt porslin	00050	002	0002	
102	Dike5	Övrigt porslin	00050	001	0004	Vitt
103	Dike5	Kritpipa	00050		16	1 grönglaserad
104	Dike5	Järn	00150	007	0007	Spikar, blandat
105	Dike5	Övrig metall	00010	001	0001	Blyspröjs

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT	
106	Dike5	Glas	00005	001	0001	Fönster	
107	Dike5	Benföremål	00275	007	0007		
108	Dike5	Övrigt	00050	001	0001	?	
109	Dike6	Rödgoods	00600	020	0025		
110	Dike6	Fajans	00050	005	0005	Polykrom 1600-tal	
111	Dike6	Ostindiskt porslin	00010	001	0001		
112	Dike6	Kritpipa	00050		0010	1 huvud, 1600-tal	
113	Dike6	Järn	00010	001	0001		
114	Dike6	Glas	00025	002	0002		
115	Dike6	Djurben	00250	004	0004		
116	Dike7	Rödgoods	00800	020	0026		
117	Dike7	Stengods	00050	002	0003	Brunt, blågrått	
118	Dike7	Fajans	00050	003	0003	1600-tal	
119	Dike7	Ostindiskt porslin	00010	001	0001		
120	Dike7	Kritpipa	00100		0010	1 huvud	
121	Dike7	Kakel	00100	002	0002	Svart	
122	Dike7	Tegel	00100	001	0001		
123	Dike7	Övrig metall	00025		0004	Klumpar	
124	Dike7	Glas	00400	003	0005	Butelj	
125	Dike7	Djurben	00050	005	0006		
1	Schakt	001	Rödgoods	00250	011	0011	
2		001	Fajans	00050	004	0004	Blåvit, 1600-tal
3		001	Ostindiskt porslin	00050	004	0004	Blåvit
4		001	Kritpipa	00075		0010	
5		001	Kakel	01259	003	0003	Sintrat
6		001	Tegel	00150	002	0002	Tak
7		001	Järn	00100	001	0001	Klump
8		001	Övrig metall	00010	001	0001	Bly
9		001	Glas	00100	006	0006	Flaskor, fönster
10		001	Djurben	01050	X	0018	Blandat
11		002	Rödgoods	00950	031	0033	
12		002	Stengods	00100	002	0002	1Höganäs
13		002	Fajans	01000	020	<0050	Vitt polykromt, blåvitt
14		002	Ostindiskt porslin	00100	010	0014	Blåvitt, polykromt
15		002	Övrigt porslin	00050	010	0010	
16		002	Kritpipa	00025	003	0003	Skaft

<u>Post ID</u>	<u>LNR</u>	<u>FYNDSLAG</u>	<u>VIKT GR</u>	<u>MIN IND</u>	<u>ANTAL</u>	<u>ÖVRIGT</u>
17	002	Kakel	00900	005	0022	Blandat
18	002	Järn	00100		0006	Fragment
19	002	Glas	00400	X	X	Blandat
20	002	Djurben	00050	X	0017	Blandat
21	003	Rödgoods	00800	020	0027	
22	003	Svartgoods	00025	001	0001	
23	003	Stengods	00025	001	0001	Brunt
24	003	Fajans	00100	008	0008	Blandat
25	003	Ostindiskt porslin	00010	002	0002	Polykromt
26	003	Kritpipa	00025	002	0002	Skaft
27	003	Kakel	00050	001	0001	
28	003	Järn	00025	001	0001	Fragment
29	003	Glas	00050	007	0007	Blandat
30	003	Benföremål	00010	001	0001	Del av kam
31	003	Djurben	00005	001	0001	
32	004	Rödgoods	02500	<050	<0050	
33	004	Stengods	00010	001	0001	Bränt
34	004	Fajans	00050	002	0002	Sintrat
35	004	Kritpipa	00010	002	0002	Skaft
36	004	Kakel	00500	010	0015	Blandat
37	004	Järn	00025	001	0001	Spik
38	004	Övrig metall	00010	002	0002	Klumpar
39	004	Glas	00100		0008	Brunt, grönt
40	004	Läder	00050	X	X	Sko
41	004	Textil	00010		0002	
42	004	Djurben	00300	016	0016	Blandat
43	004	Övrigt	00025	X	X	Sållat jordprov
44	005	Rödgoods	00050	004	0004	
45	005	Tegel	00100	001	0001	Tak
46	005	Glas	03800	<100	<0100	Buteljglas
47	005	Djurben	00200	002	0002	Hornkvicken
48	005	Övrigt	00010	X	X	Sållat jordprov
49	006	Rödgoods	01600	<050	<0050	
50	006	Fajans	00250	020	0024	Blandat
51	006	Ostindiskt porslin	00050	004	0004	Blandat
52	006	Kritpipa	00225	043	0043	4 holkar

<u>Post ID</u>	<u>LNR</u>	<u>FYNDSLAG</u>	<u>VIKT GR</u>	<u>MIN IND</u>	<u>ANTAL</u>	<u>ÖVRIGT</u>
53	006	Kakel	00100	004	0004	
54	006	Tegel	00575		0007	1 glaserad takpanna
55	006	Järn	00100	004	0004	Fragment
56	006	Övrig metall	00100	008	0007	Slagg, krok
57	006	Glas	00100	007	0007	
58	006	Läder	00075	X	X	Sko
59	006	Djurben	00100	X	0012	Blandat
60	006	Övrigt	00125	X	X	Sållat jordprov
61	007	Rödgods	04475	<050	<0050	
62	007	Stengods	00075	002	0002	Blågrått
63	007	Fajans	00550	030	0041	Polykrom 1600-talstyp
64	007	Ostindiskt porslin	00075	006	0006	
65	007	Övrigt porslin	00050	006	0006	
66	007	Kritpipa	00175		0038	3 huvuden
67	007	Kakel	00450	002	0010	Vitt, svart
68	007	Järn	00050	001	0001	Nit
69	007	Övrig metall	00025	001	0001	Mässingsknapp
70	007	Glas	00175	020		Blandat
71	007	Djurben	00200			50 gr sållat
72	007	Övrigt	X	001	0001	Glaspärla

